

[>

Pro danou funkci $f(x)$ označme $g(x)$ funkci, která v bodě $x = a$ má hodnotu směrnice tečny k $f(x)$ v $x = a$. Tuto funkci $g(x)$ značíme $f'(x)$ a nazýváme derivace $f(x)$.

[>

> **f := x -> x^2;**

$$f := x \rightarrow x^2$$

[> **D(f);**

$$x \rightarrow 2x$$

[> **D(f)(3);**

$$6$$

funkci derivujeme pomocí D, vyraz pomocí diff :

[> **F := x^2;**

$$F := x^2$$

[> **diff(F, x);**

$$2x$$

[>

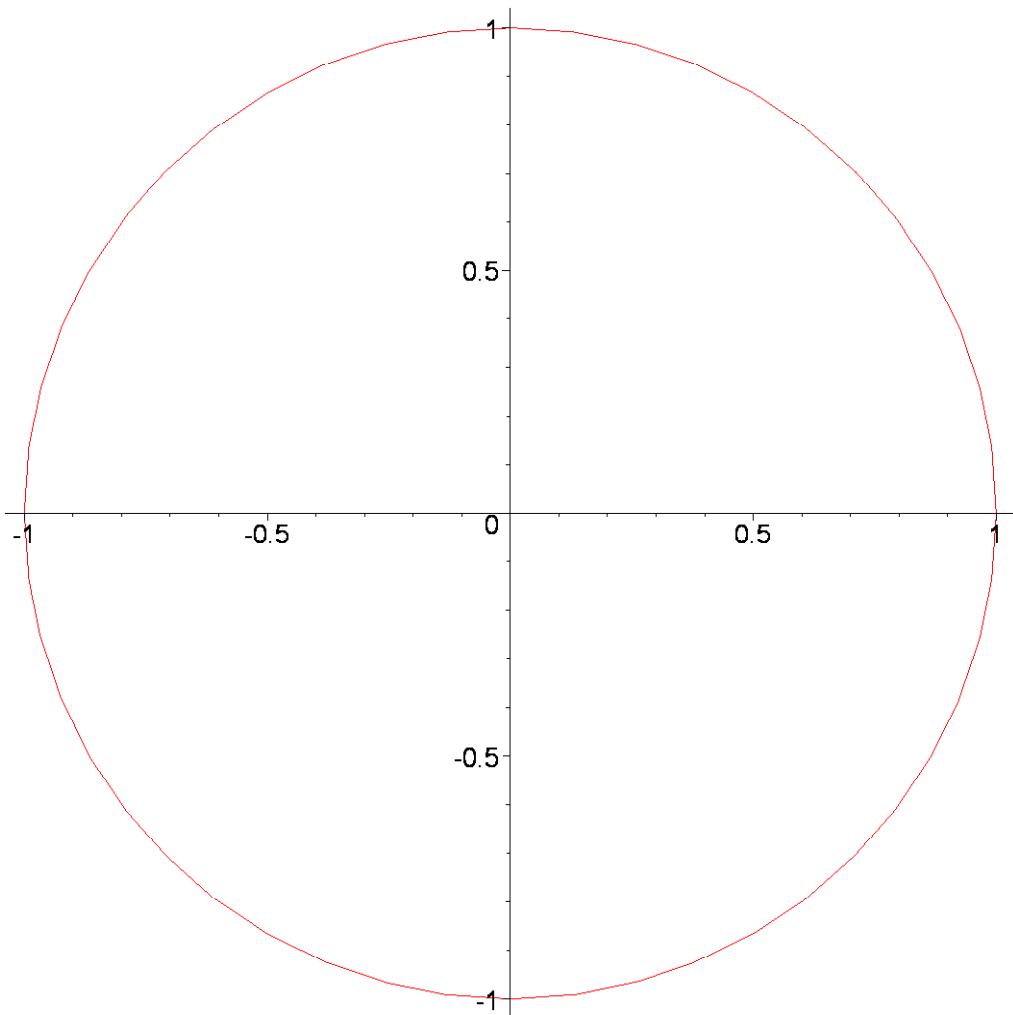
[>

Rovnice $x^2 + y^2 = 1$ definuje kružnici.

[>

> **with(plots):**

> **polarplot(1);**


```

> plot([cos(x), sin(x), x=0..2*Pi]):
> implicitplot(x^2+y^2=1, x=-1..1, y=-1..1):
... to jsou taky kružnice.
>

```

Tečna ke kružnici existuje s výjimkou $x = 1$ a $x = -1$ (nekonečná směrnice).

Rovnice $x^2 + y^2 = 1$ definuje tzv. implicitní funkci $y = y(x)$

Maple spočítá $\frac{dy}{dx}$, derivaci y vzhledem k x .

```

> F := (x,y)-> x^2 + y^2 - 1;
F := (x, y) → x2 + y2 - 1
>
>
> r:=1:
> p:=sqrt(2)/2: q:=sqrt(2)/2:
> n:=30000:
>

```

Zobrazime r-okoli bodu (p,q), v nem je cast hledane krvky a tecna se smernici k.
n je kvalita implitniho grafu nize

Pro zvolenou rovnici a parametry nasleduje vypocet tecny a grafu:

Overime podminky pro pouziti metody:

```
> subs(x=p,y=q,diff(F(x,y),y));
```

$$\sqrt{2}$$

to musi byt nenulove ... pak ta metoda funguje

```
> if (subs(x=p,y=q,diff(F(x,y),y)) = 0) then print(NEFUNGUJE) else  
print (FUNGUJE) end if;
```

FUNGUJE

```
>
```

```
> rovnice := F(x,y) = 0;
```

$$rovnice := x^2 + y^2 - 1 = 0$$

```
> dy/dx = implicitdiff(rovnice, y, x);
```

$$\frac{dy}{dx} = -\frac{x}{y}$$

```
> k:=subs(x=p, y=q, implicitdiff(rovnice, y, x));
```

$$k := -1$$

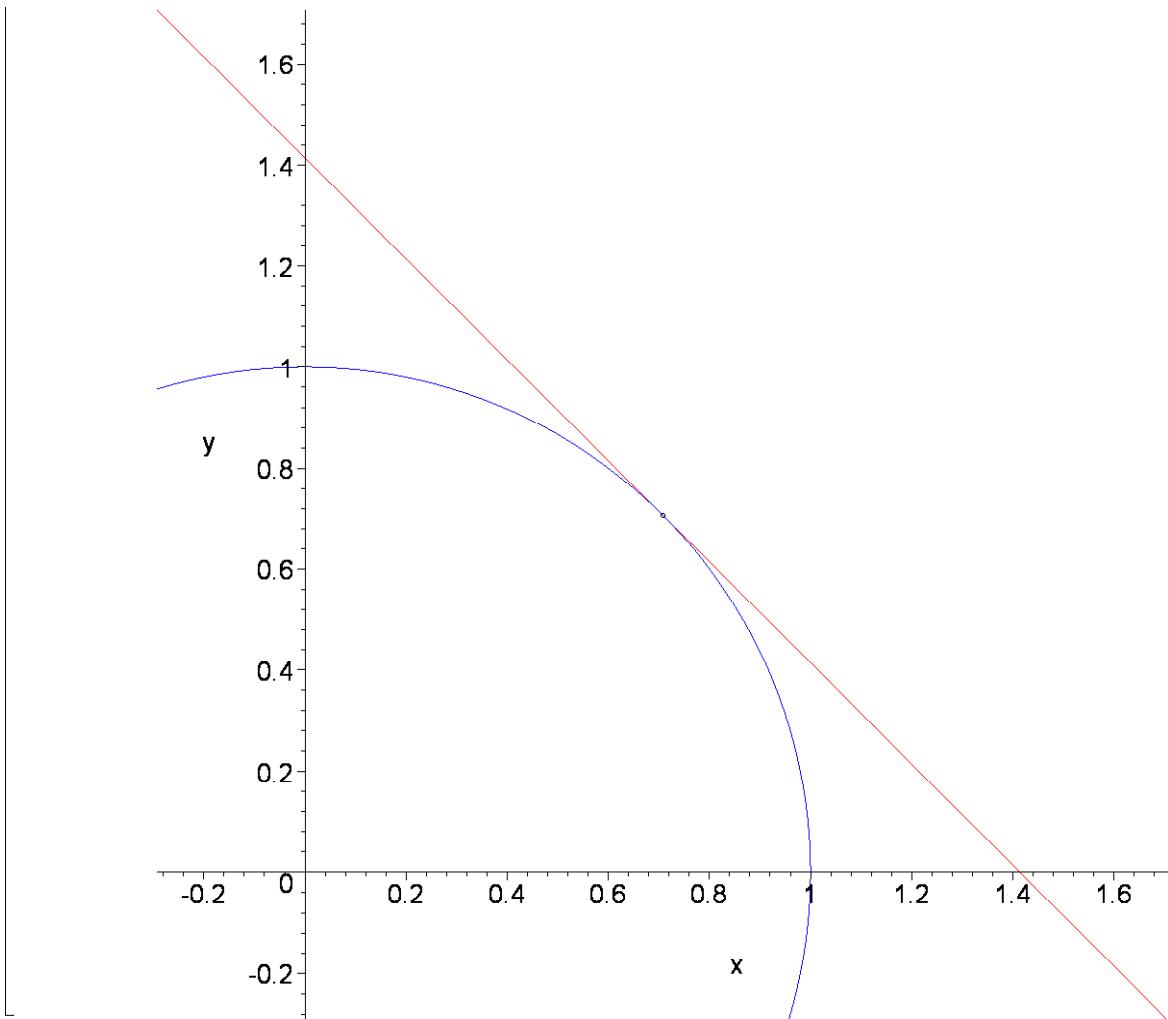
```
> with(plots):
```

```
> plot1:=implicitplot(rovnice, x=(p-r)..(p+r), y=(q-r)..(q+r),  
color=blue,numpoints=n):
```

```
> plot2:=plot(k*(x-p) + q, x=(p-r)..(p+r),  
y=(q-r)..(q+r),color=red):
```

```
> plot3:=plot([[p,q]], style=POINT, symbol=CIRCLE, color=black):
```

```
> display([plot1, plot2,plot3], scaling=constrained);
```


[funguji i tyto volby:

[> F := (x,y)-> y^2 - x:

[> r:=1:

[> p:=1: q:=1:

[>

[> F := (x,y)-> y - x^2:

[> r:=1:

[> p:=1: q:=1:

[>

[tohle je Descarteuv list:

[> F := (x,y)-> x^3 + y^3 - 2*x*y:

[> r:=3:

[> p:=1: q:=1:

[>

[>

[tohle selze (proc?):

[> F := (x,y)-> x^3 + y^3 - 2*x*y:

[> r:=1:

[> p:=0: q:=0:

[>

[>

[

[>